

Első látogatásom Haitin – Kurian Mathew Vayalunkal beszámolója

Kurian Mathew Vayalunkal, a magyarországi nunciatura titkára, aki most ideiglenesen Santo Domingóban lát el szolgálatot, Benito Angel, a Dominikai Köztársaság Püspöki Konferenciájának korábbi titkára, Eric Soviguidi, Haiti nunciaturájának új titkára társaságában indult el Haitira. Az ő tapasztalatait olvashatják az alábbiakban.

A szombati mise után hamar indulni akartunk, de végül csak 1/2 11-kor sikerült. Várnunk kellett, amíg friss kenyeret és vizet kapunk. A két pickupt teljesen megpakoltuk, kihasználtuk az összes rakodóhelyet. Jozef Wesolowski apostoli nuncius áldásával indultunk a hosszú útra. Az egyik fővárosból a másikba. Santo Domingóból Port-au-Prince-be közel kétszáz mérföld az út. Hét óra utazás, összesen két megállással, ahol tankoltunk. Jiminiben, a határfaluban ebédeltünk.

A határon csatlakozott hozzánk Benito unokatestvére, aki a Dominikai Köztársaság határparancsnoka. Neki köszönhetően nem volt nagy ellenőrzés a határon, és kíséretként kaptunk két fegyveres rendőrt, egyet-egyet autónként. Szükség van biztonsági emberekre mostanság, mert több szervezett támadás is történt élelmiszerszállító kocsik ellen. Talán normálisnak mondható, hogy az éhségtől szenvedő emberek bármit megtesznek, hogy ételhez jussanak. De a bűnözők gyakran nem is az éhség, hanem a rablásból származó haszon miatt támadnak.

A határtól a fővárosba, Port-au-Prince-be igen rosszak az utak. Mégis elég gyorsan tudtunk haladni. A repülőtér közelébe érve már látszott a pusztulás néhány jele. Nem túl súlyosak: néhány kidőlt kerítés, egy-két félig összedőlt ház.

De lassan minden megváltozott. Teljesen összedőlt vagy komolyan sérült házak... Láttam egy háromemeletes házat úgy összedőlve, mint egy szendvics... Az egyik szint a másikon... Biztosra veszem, rengeteg ember maradt a beton fogságában...

Hamarosan egy piacra értünk.

Emberek ezrei... vesznek és eladnak... mintha az élet a rendes kerékvágásban menne... mintha alig volna jele a pusztításnak. Javában zajlott az élet. Amúgy tipikus piac. Boltok persze nincsenek. Az emberek az út szélén árulják portékáikat. Zöldséget, kenyeret...

Késő este értünk az apostoli nunciaturára. Bernardito Auza apostoli nuncius fogadott bennünket. Örült, hogy megérkeztünk, különösen Eric atyának. Végre valaki, akivel megoszthatja a felelősséget.

A nunciatura egy hegy tetején áll, a kertből jól látszik a város. Az éjjeli város. Úgy tűnik, mintha minden rendben lenne. Fényeket látni... de a sötétben semmi sem vehető ki tisztán.

Hát... – gondoltam – nem is olyan komoly a helyzet, mint azt a média állítja. De nem tudtam és nem is tudatosult bennem másnapig, hogy azok a fények csak a menekülttábor ideiglenes lámpái, és a hegy alatt valóságos pokol terül el.

Orvosok és önkéntesek csatlakoztak hozzánk. Legtöbbjük az Egyesült Államokból való. Felszolgálták a vacsorát. Egyszerű ételt... persze mi mást is várhatnánk ebben a helyzetben. Mindenki nyugodt volt. Irodalomról, művészetről, utazásról beszélgettek. Az egyik orvost nagyon érdekelt az indiai jóga és a hinduizmus. Nem tűnt úgy, mintha nagyon aggódnának az úgynevezett „földrengés sújtotta emberek” miatt...

De nagyot tévedtem! Szándékosan terelték el figyelmüket: nagy trauma számukra, hogy egész napjukat szerencsétlenül járt emberekkel töltik. A következő nap is vissza kell menniük ugyanabba a helyzetbe.

Vacsora után a nuncius felajánlotta, hogy akik félnek a házban maradni, aludjanak a kertben felállított sátrakban. Én a házban maradtam. Néhányan a kertbe mentek. (A földrengést követő

utóregések miatt az emberek félnek a házakban tartózkodni, így legtöbben a szabad ég alatt alszanak.) A hosszú út és a helyzet miatti aggodás ellenére viszonylag jól aludtam.

Vasárnap reggel.

Korán keltem, összekészültem és kimentem a kertbe, hogy elmondjam a reggeli imádságot. A nap lassan kelt fel... mintha nem akarna látni egy újabb fájdalommal és szenvedéssel teli napot. A város még nem volt tisztán látható. Sétáltam imádkozva a kertbe, aztán lassan előtűnt a város a fényben.

Istenem! Nagyon is láthatóan. Nem hiszem el... maga a pokol. Még ebből a távolságból is felkavaró a látvány... az egész város összedőlt. Alig néhány épület maradt... legtöbbször csak egy halom beton, kő és törmelék... nem tudtam visszafogni könnyeimet. De ez még semmi sem volt...

Miséztünk a kertben, közel száz ember jelenlétében. Senki sem akart bemenni a házba, így a szabad ég alatt maradtunk. A mise után gyors reggeli volt.

A nuncius nagyon boldog volt, mert jó pár nap után kapott friss kenyeret. A földrengést követő napokban munkatársaival rizsen és babon éltek, amíg az első segélyszállítmány meg nem érkezett Santo Domingóból. Innen rendszeresen érkezik víz és élelmiszer. Mivel sok önkéntes tartózkodik a nunciátúrán, nagy szükség is van rá.

Reggeli után a nuncius levitt minket a városba.

Néhány biztonsági őr is volt velünk. Az emberek időről időre agresszívvé és kiszámíthatatlanná válnak. Ez természetes, hiszen az összetört, kétségbeesett ember sokszor hoz rossz döntést.

Lementünk a hegyről... közeledett város... szívszaggató volt!

Összedőlt házak... megrongálódott autók... emberek mindenfelé... csak ülnek... legtöbbször még sokkos állapotban. Mindenüket elveszítették. Sok apró sátor áll az út szélén... ez minden. A nuncius elmondta, hogy a földrengést követően az emberek pánikba estek, otthagyták autójukat az úton és fel-alá rohagáltak. Kétségbeesve és zavarodottan. Most már megnyugodtak és próbálják elfogadni a valóságot. Látható már, hogy próbálják folytatni életüket az új helyzetben.

Elmentünk a nagyszemináriumba, Turgeau-ba...hihetetlen. Semmi sem maradt! Egy halom beton. A holttestek még mindig a romok közé szorulva. Érezni a rothadó testek szagát. Sok seminarista vesztette életét, néhányan megmenekültek, mert kiugráltak a nyitott ablakokon. Imakönyvek és tankönyvek hevernek mindenfelé. Találkoztunk egy professzorral. Beszéltünk is vele. Szegény ember. Ő maga megmenekült a tragédiából, de rengeteg diákját elvesztette. Remegő hanggal mondta el, miket élt át. A romok közt egy professzor és három seminarista fekszik még. Egy ideig még hallották, ahogy imádkoznak, reménykedve várták a segítséget. De lassan mind elhallgattak. Se hang, se imádság nem hallatszik már... csak csend és a rothadó testek szaga. Senki sem tudja, mikor tudják kiszabadítani testüket. Nincsenek nagy gépek, amelyek fel tudnák emelni a romokat a holttestekről.

A Cazeau-i nagyszeminárium is teljesen összedőlt. Micsoda tragédia!

Következő állomásunk a Szent Szív Plébániatemplom volt. Teljes pusztulás. A székesegyház után ez volt a legszebb templom. Az egyetlen, ami épen maradt, a templom előtt álló kereszt. Igen, Jézus ott van a kereszten, és együtt szenved szenvedő népével. A plébános ki tudott menekülni. Most egy sátorban él, és segíteni próbál megmaradt hívein.

14 katolikus templom dőlt össze teljesen vagy sérült meg igen súlyosan Port-au-Prince-ben. Szerzetesházak, közösségi házak, iskolák és kórházak... ez valódi pusztulás és az egyház igen sok épületét vesztette el. Visszatérni a hétköznaphoz... évtizedekbe telik még.

A Szent Szív-templommal szemben található a szerzetesközösségek központja. Gyönyörű, új épület volt. Most csupán egy rakás beton. Sok szerzetes vesztette életét benne, mivel a földrengés

idején épp konferencia zajlott Zilda Arns Neumann brazil orvos vezetésével. A résztvevők egy csoportja épp távozni készült egy kisbusszal, amikor összedőlt az épület, maga alá temetve őket. 25-en ültek az összelapított buszban, amely végül koporsójuk is lett. Később a busszal együtt temették el őket. Most már együtt utaznak a menny felé a busszal.

Következő állomásunk a Szent Ferenc Kórház volt. Ez a főváros legrégebbi és legjelentősebb kórháza, amelyet az érsekség tart fenn. A látvány megrendítő volt. Az épület 90%-a összedőlt. Még mindig sok holttest van a romok alatt. Rengeteg gyermek és édesanyja. A szüléset is összedőlt és tanúk szerint még sokáig lehetett csecsemősírást hallani a romok alól... de lassan elhallgattak és csend lett.

Most a kórház udvarán ápolják a sebesülteket és a betegeket, egyszerű sátrokban. Rengeteg amerikai orvos és önkéntes dolgozik éjjel-nappal. A műtő egy egyszerű fészter. Operálnak és egyéb beavatkozásokat végeznek a legszükségesebb esetekben. Nincs röntgengép, nincsenek megfelelő eszközök az altatáshoz. Legtöbbször egyszerű módon látják el a betegeket, felhasználva mindent, amit találnak. Közel száz beteggel találkoztunk. Sokan minden rokonukat elveszítették, néhányuknak maradt életben családtagja. Az egyik amerikai orvos elmondta, hogy tíz napja van itt, rengeteg borzalmat és fájdalmas helyzetet látott. Hálás, hogy a nunciaturán aludhat, ahol a nuncius nagylelkűen gondoskodik ételről és szállásról a kertben, sátorról és hálósákról. Reggel 6-kor kezdenek a kórházban, ebédre csupán egy szendvicset és egy üveg vizet hoznak magukkal. De néha még a szendvicüket is megosztják a betegekkel.

Nagyra tartom áldozatos munkájukat. Otthon hagyták családjukat, hogy segítsenek a szenvedőkön, még ilyen nehéz helyzetben is. A felebaráti szeretet és a képesség hajtja őket, hogy meglássák a szenvedő Jézust a földrengés meggyötört túlélőiben.

Találkoztunk a kórház egyetlen gyermekorvosával is. Egy helybeli. Szegény embernek rengeteg dolga van. Mindenét elvesztette... az autójában alszik... mégis mindent elfelejt, amikor a kórházban dolgozik. Közel húsz órát naponta... rengeteg gyerek van. Néhány önkéntes igyekszik segíteni a gyermekek lefoglalásában.

Körbesétáltunk a sátrokban... próbáltunk mindenkihez szólni pár szót... rájuk mosolyogni, vagy csak megérinteni kötésüket, ijedt arcukat... örültek neki... legalább valaki figyelt rájuk... boldogok... túléltek. A legtöbbnek komoly fájdalmai vannak, de nem panaszkodnak... hálásak az orvosoknak. A gyermekek sokat sírnak... édesanyjukat szólongatják... nem akarnak energiaételt fogyasztani, csak rizst és babot... de legalább esznek...

A kórházból a székesegyházhoz és az érsek házához mentünk. Szívszaggató helyzet. Semmi sem maradt. A nuncius megmutatta a helyet, ahol Miot érseket megtalálták. Feltehetően úgy halt meg, hogy a földrengés alatt lezuhant a második emeletről és az egész épület ráomlott. Helynöke és a titkára követte szeretett főpásztorát a menny felé vezető úton. Az érsekkel együtt hat pap halt meg.

Az egykori lenyűgöző szépségű székesegyház most csak romhalmaz. Csupán néhány fal maradt meg, amelyek látványa fájdalmas. Lehetetlen lesz újjáépíteni. Persze semmit sem lehet hajdani formájában újjáépíteni. Le kell rombolni mindent és az alapoktól kell újrakezdeni. Igen, sok évtizedet vesz majd igénybe, hogy visszatérjen a rendes élet ebbe a városba.

Aztán a nuncius elvitt minket az elnöki palotához és más kormányhivatali épületekhez. Semmi sem maradt sértetlen... teljesen összedőlt vagy súlyosan megsérült. Sok sátrat láttunk... mindenféle emberek bolyongtak... nem tudják, hova menjenek és mit csináljanak. Sokan az ételosztásnál álltak a hosszú sorban.

Ahogy elhaladtunk kocsival, hallottuk az emberek kiabálását: „éhesek vagyunk, ételt, vizet kérünk”. Oly sok szervezet dolgozik és próbál segíteni, de hogyan lehet kétmillió embert etetni? Óriási feladat, de sok kéz fog össze... csodák történnek.

Búcsúzáskor a nuncius azt mondta, ez csupán a jéghegy csúcsa. A pusztulás 90%-os a városban... ha nem teljes.

Most már tudom, hogy milyen komoly a küldetésem. Meg kell szerveznem az étel és az egyéb nélkülözhetetlen felszerelések rendszeres szállítását a nuncius listája alapján.

Összejöveleteket és találkozókat kell szervezni Haiti megsegítéséért.

Szeretnénk megkönnyíteni a Haitibe dolgozni érkező delegációk és önkéntesek útját. Legtöbbjük vízum nélkül érkezik, és ránk vár a feladat, hogy megszerezzük a vízumot. Nagylelkű adományozókat kell találni és anyagi támogatást szervezni az újjáépítéshez.

Istennek hála, Eric atya állandó kapcsolatban marad velünk, így a Santo Domingó-i iroda a haiti nunciátúra meghosszabbított keze lehet. Amit nem tudnak elintézni, azt mi próbáljuk megoldani. A kommunikációs eszközök hiánya nehezíti a dolgokat. Telefonkapcsolat alig van, de lassan működni kezdenek a dolgok.

A legsürgetőbb, hogy szerezzünk egy röntgengépet és néhány mobilvécét a kórháznak, valamint egy munkagépet a romok mozgatására, hogy ki lehessen emelni a holttesteket.

Van egy nagyon fontos ügy.

Három sebesült van a Szent Ferenc kórházban, akiknek gerincsérülésük van és szinte teljesen lebénultak. Azonnali operációra van szükségük. Légimentővel Santo Domingóba kell szállítani őket. Lehet, hogy Miami-ba kell vinni őket.

Igen... rengeteg mindent kell tenni... megszervezni...

Nehéz... nem tudom, hogyan zárjam soraimat...

Isten útmutatását kérem... a haladás útját...

Eszembe jut a Szent Szív-templom előtt álló sértetlen kereszt

A káosz és zűrzavar közepén.

A hatalmas rendetlenségben... az Ő hangját hallani mindenhol...

Próbáltam figyelni a hangjára...

Igen... együtt szenved mindegyikkkel...

Ott van azon a kereszten, kifeszített karokkal... hogy átöleljen mindenkit.

A szeme csukva... de mindent lát...